

# HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

## 2 / 2003

### ALUETALOUS JA ELINKEINOELÄMÄ

Seudun talouskasvu jatkui edelleen vaatimattomana

### TYÖMARKKINAT

Pitkäaikaistyöttömien määrä laskenut

### ASUNTOMARKKINAT

Kuluttajilla asunnon ostoaikeita edelleenkin

### LIIKENNE

Uusien autojen rekisteröinti lisääntyi

### HYVINVOINTI

Asumistuen saajien määrä kasvussa pääkaupunkiseudulla

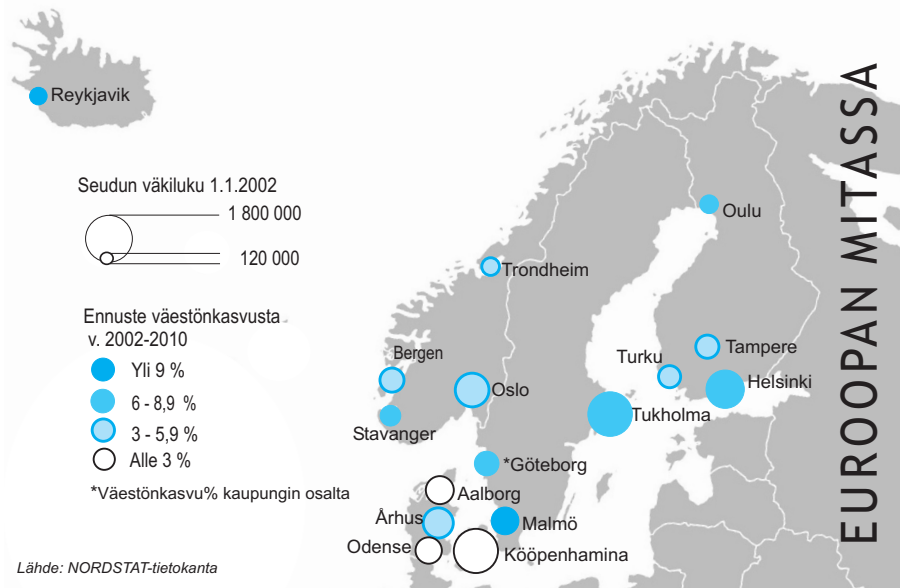
### YMPÄRISTÖ

Ilmanlaatu maaliskuussa ajoittain erittäin huonoa

### VALOKIILASSA

*Riikka Karjalainen*  
Helsingin seudun kasvu ja seuturakenteen kehitys vuoteen 2025

## Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 6.6.2003



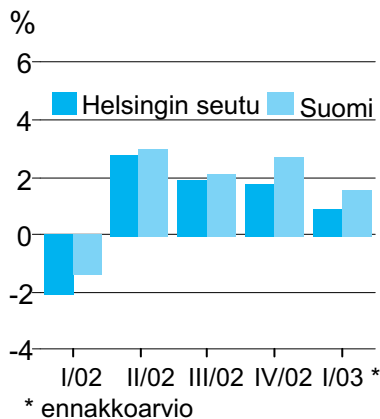
## Suuret kaupunkiseudut jatkavat kasvuaan

Väestömäärältään suurimpia kaupunkiseutuja ovat tällä hetkellä pääkaupunkiseudut Kööpenhamina, Tukholma, Helsinki ja Oslo. Kolmessa viimeksi mainitussa kasvun arvioidaan jatkuvan melko suurena kuluvana vuosikymmenenä, sen sijaan Kööpenhaminan väestönkasvu on hitaampaa.

Suhteellisesti eniten kaupunkiseuduista kasvavat Reykjavik ja Malmö. Reykjavikin seudun ennakoitaan kasvavan jopa 14,2 prosenttia vuoteen 2010 mennessä, jolloin se on silti tarkasteltavista kaupunkiseuduista pienin. Suomen kaupunkiseudusta kasvu on nopeinta Oulun (8 %) ja Helsingin (6,3 %) seuduilla. Absoluuttisesti väestönkasvu on suurinta Tukholman seudulla, jossa väestö kasvaa yli 125 000 asukkaalla vuoteen 2010 mennessä.

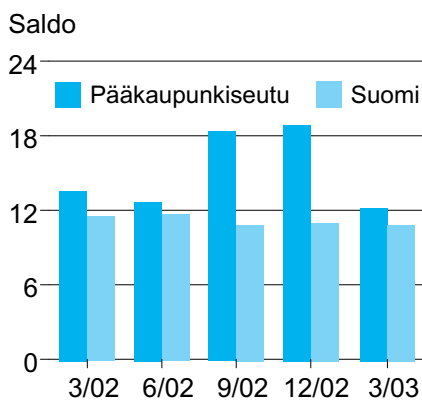
Ainoastaan Oslossa keskuskaupungin väkiluku kasvaa nopeammin kuin sitä ympäröivän kehysalueen väkiluku, ero tosin on hyvin pieni. Kööpenhaminassa kaupungin väkiluku jopa kääntyy laskuun vuoteen 2010 mennessä. Helsingissä kehysalue kasvaa selvästi kaupunkia nopeammin. Reykjavikin kehysalueen kasvu on lähes nelinkertainen kaupunkiin verrattuna. Tukholmassa kehysalue kasvaa hieman nopeammin kuin itse kaupunki.

**Tuotannon volyymi**  
Muutos (%) edellisestä vuodesta



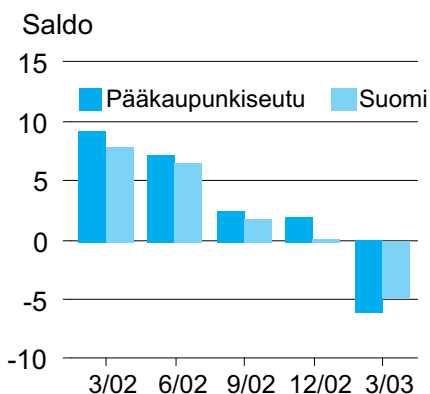
Lähde: Tilastokeskus sekä YTV ja Seppo Laakso

**Kotitalouksien odotukset oman talouden kehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana**



Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

**Kotitalouksien odotukset Suomen talouden kehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana**



Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

## ALUETALOUS JA ELINKEINOELÄMÄ

### Seudun talouskasvu jatkui edelleen vaatimattomana

Helsingin seudun talouskasvu jatkui edelleen vaatimattomana kuluvan vuoden alussa. Tuotanto kasvoi Helsingin seudulla kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ennakkoarvion mukaan vajaan prosentin viime vuoden vastaavasta neljänneksestä. Kasvu hidastui jonkin verran edellisiin neljänneksiin verrattuna. Helsingin seudun kasvunopeus jäi edelleen heikommaksi kuin koko maassa, vaikka tuotannon kasvu hidastui myös valtakunnallisesti. Kasvu oli vaatimatonta kaikilla toimialoilla, mutta kaupassa ja kotitalouksien palveluissa jonkin verran nopeampaa kuin muilla aloilla.

### Pääkaupunkiseudun kuluttajilla luottamusta oman muttei Suomen talouden kehitykseen

Maaliskuussa pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamusindikaattori oli 10,9 kun se koko maassa oli 10,1. Tammikuussa arvo oli ollut yhtä suurta kummallakin alueella. Helmikuussa luottamus oli koko maassa vahvempaa, sillä pääkaupunkiseudun indikaattorin arvo oli 9,5 ja koko Suomen 10,6.

Edelleenkin luonteenomaista odotuksille on se, että kuluttajat sekä pääkaupunkiseudulla että koko maassa luottavat oman muttei Suomen talouden positiiviseen kehitykseen. Maaliskuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista 27 prosenttia oletti oman taloutensa olevan vuoden kuluttua jonkin verran paremman ja saldoluku olikin 12,2. Se on kohonnut koko alkuvuoden ajan, tosin viime vuoden lopusta luottamusindikaattorin arvo on laskenut 7 yksikköä. Koko maassa maaliskuussa noin neljännes oletti oman taloutensa olevan jonkin verran paremman ja 4 prosenttia paljon paremman vuoden kuluttua.

Luottamus Suomen talouden kehitykseen on heikentynyt tämän vuoden alkukuukausina sekä pääkaupunkiseudulla että koko maassa ja saldoluvut ovat muuttuneet negatiivisiksi. Odotukset olivat synkemmät pääkaupunkiseudulla kuin koko maassa, sillä maaliskuussa pääkaupunkiseudun saldoluku oli -6,1 ja koko Suomen -4,7. Pääkaupunkiseudulla helmikuussa odotukset olivat maaliskuuta synkemmät, mutta koko maassa hieman valoisimmat.

Myös työttömyysodotukset olivat pääkaupunkiseudulla koko maata pessimistisemmät. Jonkin verran enemmän työttömiä olettaa olevan vuoden kuluttua pääkaupunkiseudulla 44 prosenttia ja 36 prosenttia koko maassa, jossa saldoluku oli maaliskuussa 8,3. Pääkaupunkiseudun saldoluku oli 13,7 ja se oli suunnilleen samalla tasolla koko alkuvuoden. Synkimmillään odotukset työttömyyden kehityksestä olivat viime vuoden lokakuussa.

## Suhdanneodotukset koko maan keskiarvoa heikkommat

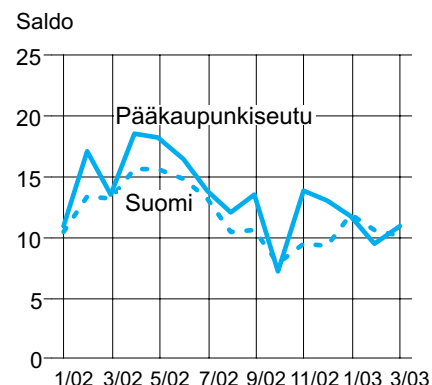
Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset ovat laimentuneet kevään kuluessa ja suhdanteiden arvellaan jonkin verran heikkenevän lähikuukausien aikana. Tuotannon määrän arvioidaan pysyvän lähikuukausina likimain ennallaan ja henkilökuntaa ennakoidaan hieman vähennettävän. Suhdannenäkymien saldo oli huhtikuussa tehdyssä suhdannetiedustelussa -12, kun vielä tammikuussa saldo oli 1. Paranemista odottavien osuus oli huhtikuussa 11 prosenttia (tammikuussa 10 %) vastaajista ja ennallaan suhdanteiden arvioi pysyvän kaksi kolmasosaa alasta, 66 prosenttia (81 %). Suhdannelaskua ennakoivien osuus on noussut huhtikuun 9 prosentista 23 prosenttiin. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset ovat koko maan keskiarvoa heikkommat.

TT:n huhtikuun suhdannekyselyn mukaan tuotantokapasiteettia on runsaasti vajaakäytössä ja heikko kysyntä on yleisin tuotantokapeikko. Henkilökunnan määrä on supistunut kannattavuuden heikentyessä. Investoinnit ovat vähentyneet.

Tilaukset ovat vähentyneet viime kuukausina kausivaihtelun vaikutuksesta. Tilauskannat ovat normaalia niukemmat, saldoluku huhtikuussa -20. Vientikysyntä on pienestä kohentumisesta huolimatta yhä vaisua ja vientitilauskannan saldoluku oli -19. Tilausten uskotaan kesän myötä lisääntyvän. Valmiiden tuotteiden varastot ovat normaalia ohuemmat, saldoluku -8. Raaka-aineita on kertynyt varastoon hieman aiempaa enemmän, saldoluku 4.

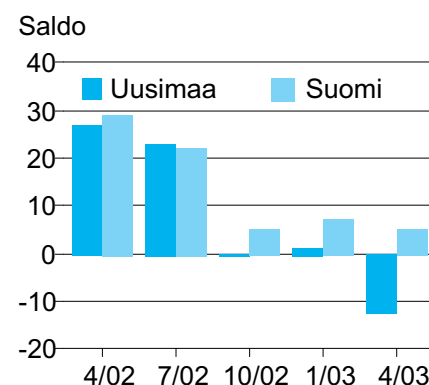
Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen henkilökunnan määrä on ollut tilausten vähyyden myötä laskussa jo yli vuoden ajan. Kuluvan vuoden alkukuukausina henkilökunta supistui samoin kuin vuositason vertailussakin. Vastaajista 41 prosenttia arvioi väkeä vähennetyn vuodentakaisesta, 40 prosentilla työvoima pysyi ennallaan ja 19 prosenttia on palkannut uutta henkilökuntaa. Työvoiman supistumisen uskotaan jatkuvan myös lähikuukausien aikana.

## Kuluttajien luottamusindikaattori



Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

## Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä



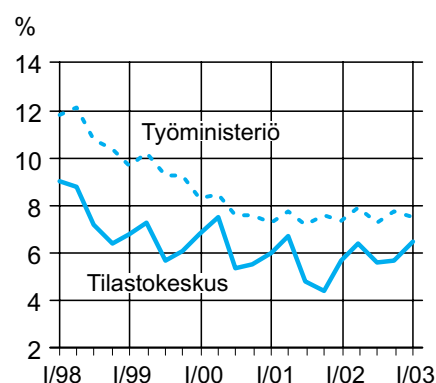
Lähde: Teollisuuden ja työnantajain keskusliitto (TT), Suhdannebarometri

## TYÖMARKKINAT

### Seudun työttömyysaste 7,5 prosenttia

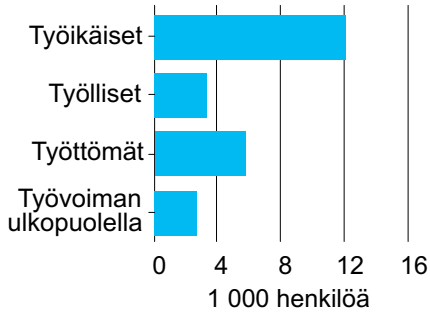
Maaliskuussa Helsingin seudun työttömyysaste oli 7,5 prosenttia Työministeriön tietojen mukaan. Vuotta aikaisemmin se oli 0,1 prosenttiyksikköä pienempi ja viime joulukuussa lähes puoli prosenttiyksikköä suurempi. Helsingin työttömyysaste oli 8,6 prosenttia, Espoon 6,1 prosenttia, Vantaan 7,3 prosenttia ja kehysalueen 6,4 prosenttia. Koko maan työttömyysaste oli 11,3 prosenttia maaliskuussa. Vuotta aikaisempaan tilanteeseen verrattuna vähennystä oli puoli prosenttiyksikköä.

## Työttömyysaste (%) Helsingin seudulla



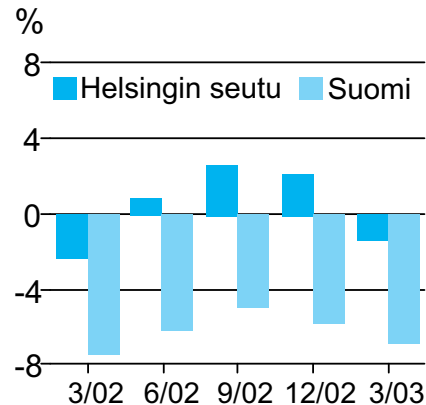
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja Työministeriö, työnvälitystilasto

**Työikäinen (15-74 v.) väestö**  
**Määrän muutos edellisen vuoden vastaa-**  
**vasta ajankohdasta Helsingin seudulla**



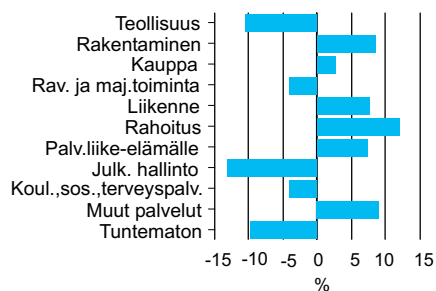
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

**Pitkäaikaistyöttömyys**  
**Määrän muutos (%) edellisen vuoden**  
**vastaavasta ajankohdasta**



Lähde: Työministeriö, työväilytilasto

**Toimialojen kehitys Helsingin seudulla**  
**Työllisen työvoiman muutos (%)**  
**edellisestä vuodesta**



Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Tilastokeskuksen tietojen mukaan kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Helsingin seudun työttömyysaste oli 6,5 prosenttia ja koko Suomen 9,5 prosenttia. Vuotta aikaisemmin seudun työttömyysaste oli 0,8 prosenttiyksikköä alhaisempi ja koko maan 0,1 prosenttiyksikköä korkeampi. Helsingin työttömyysaste oli noussut yhden prosenttiyksikön vuosi sitten vallinneeseen tilanteeseen verrattuna ja se oli nyt 7,1 prosenttia.

**Työttömien määrä kasvoi edelleenkin**

Tilastokeskuksen mukaan Helsingin seudulla työttömänä oli 44 800 henkilöä tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Lisäystä oli vuotta aiempaan ajankohtaan verrattuna 15 prosenttia eli 5 800 työtöntä. Työikäisen väestön ja työvoiman ulkopuolella olevien määrissä ei tapahtunut prosentuaalisesti merkittäviä muutoksia vuotta aikaisempaan ajankohtaan verrattuna ja muutos oli yhden prosenttiyksikön luokkaa. Työllisten määrä oli lähes sama kuin vuosi sitten eli 6 400 000 henkilöä. Työikäisiä eli 15–74 vuotiaita oli Helsingin seudulla tammi–maaliskuussa 945 200 henkilöä.

Koko maassa työikäisiä oli 3 921 700 eli lähes sama määrä kuin vuotta aikaisemminkin. Työttömänä oli koko maassa 243 000 henkilöä. Määrä oli laskenut noin prosentin edellisvuoteen verrattuna.

**Pitkäaikaistyöttömien määrä laskenut**

Helsingin seudulla oli pitkäaikaistyöttömiä 2,1 prosenttia työvoimasta maaliskuun lopussa Työministeriön tietojen mukaan. Koko Suomessa osuus oli 2,9 prosenttia. Osuudet ovat säilyneet samoina jo vuoden 2001 alkupuolelta asti. Helsingin seudulla oli pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden työttöminä olleita 14 300 henkilöä ja koko Suomessa 73 000. Edellisvuoteen verrattuna Helsingin seudulla heidän määränsä laski reilun prosentin ja koko maassa lähes 7 prosenttia.

**Työvoima väheni eniten teollisuudessa ja julkisessa hallinnossa**

Helsingin seudun teollisuuden työllinen työvoima oli 81 400 työntekijää tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Vuotta aikaisemmin heidän määränsä oli 90 800, joten vähennystä oli 10,4 prosenttia. Julkisessa hallinnossa työntekijöitä oli alkuvuodesta 33 000 ja vuosi sitten 37 900 henkilöä, joten heidän määränsä supistui 12,9 prosenttia.

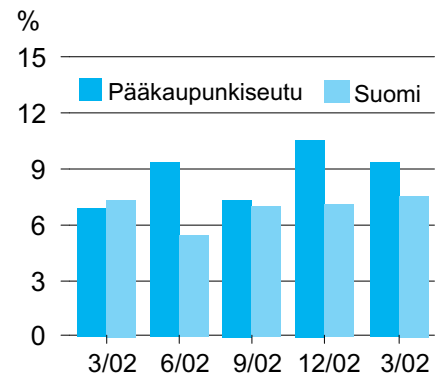
Eniten työvoimaansa lisäsi rahoitus, 12 prosenttia, tammi–maaliskuussa edellisen vuoden vastavasta ajankohdasta. Rahoitussektorilla oli 26 100 työntekijää tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Toiseksi eniten työntekijöiden määrää kasvoi rakentamisessa, jossa oli lisäystä 8,6 prosenttia. Rakentamisessa oli töissä alkuvuodesta 34 200 työntekijää Helsingin seudulla.

## ASUNTOMARKKINAT

### Kuluttajilla asunnon ostoaikeita edelleenkin

Asunnon ostoa varmasti tai mahdollisesti seuraavan 12 kuukauden aikana suunnittelevien kotitalouksien osuus oli pääkaupunkiseudulla tammikuussa 13,2 prosenttia, helmikuussa 7 prosenttia ja maaliskuussa 9,4 prosenttia Tilastokeskuksen kuluttajatutkimuksen mukaan. Kyseiset osuudet ovat olleet korkeammat kuin koko maassa tämän vuoden ensimmäisen neljänneksen ajan. Tammikuussa koko Suomessa 9 prosenttia kuluttajista ilmoitti varmasti tai mahdollisesti ostavansa asunnon seuraavan vuoden aikana. Helmikuussa heitä oli 6,8 prosenttia ja maaliskuussa 7,6 prosenttia.

### Omistusasunnon ostoaikomukset Kotitalouksien omistusasunnon ostoaikomus seuraavan 12 kk:n aikana



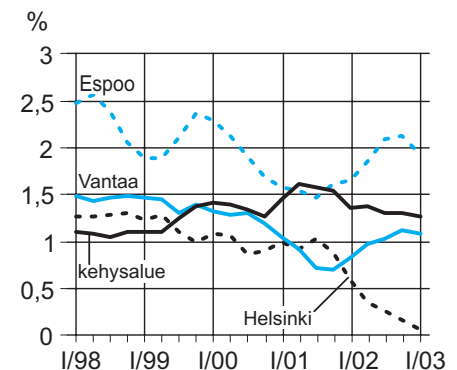
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

## VÄESTÖ

### Helsingin seudun väestö lisääntyi parilla tuhannella asukkaalla

Helsingin seudun väestö kasvoi vähän yli 2 000 asukkaalla kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Syntyneitä oli noin 3 700 ja kuolleita 2 300, lisäksi nettomuutto toi seudulle lähes 700 henkilöä. Helsingin väestömäärä säilyi lähes ennallaan. Espoossa väestömäärä kasvoi vähän yli 500:llä ja Vantaalla noin 650 henkilöllä. Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä muiden paitsi Espoon väestömäärän kasvu oli edellistä vuosineljännestä suurempi.

### Väestönmuutos (nettomuutos/1 000 asukasta) alueittain 12 edeltävän kuukauden aikana



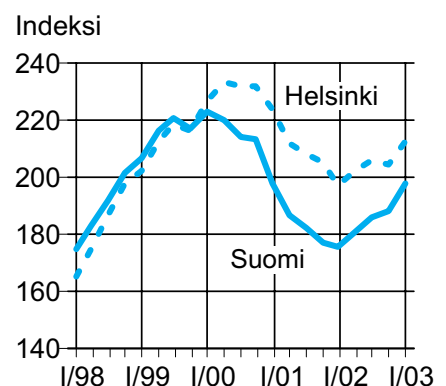
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

## LIIKENNE

### Uusien autojen rekisteröinti lisääntynyt

Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä uusia autoja rekisteröitiin Helsingissä 5 931 ja koko maassa 41 887. Viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kasvua oli Helsingissä vähän yli 17 prosenttia ja koko Suomessa lisäystä oli suunnilleen viidennes. Edelliseen neljännekseen verrattuna Helsingissä uusien autojen määrä nousi vähän yli 700:llä ja koko maassa noin 14 500 autolla.

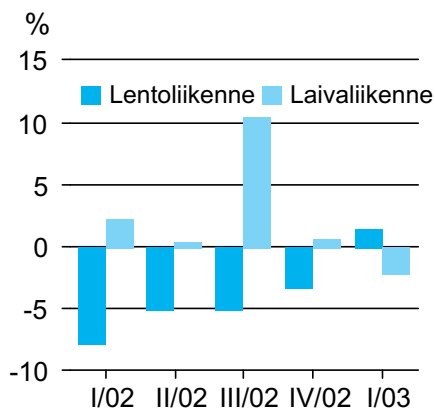
### Autojen ensirekisteröinnit Liukuva vuosisumma indeksinä (1993=100)



Lähde: Tilastokeskus, ajoneuvotilastot

### Lento- ja laivaliikenteen matkustajat pääkaupunkiseudulla

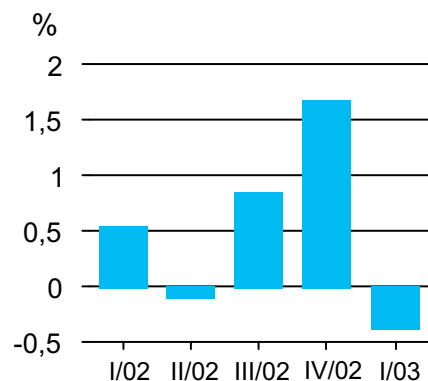
Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Ilmailulaitos ja Merenkulkuhallitus

### Kotihoidontuen saajat

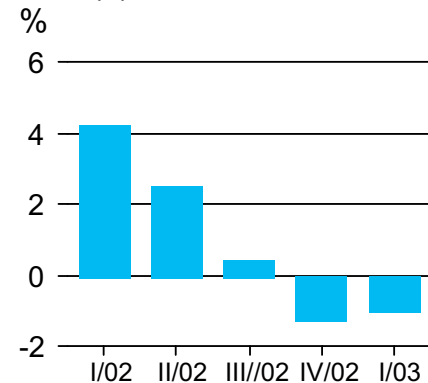
Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: KELA

### Toimeentulotukea saavat henkilöt pääkaupunkiseudulla

Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Helsinki, Espoo ja Vantaa

## Lentoliikenteen matkustajien määrä kasvoi ja laivamatkustajien väheni

Kansainvälisen ja kotimaisen lentoliikenteen matkustajamäärä oli Helsinki–Vantaan lentoasemalla vuoden ensimmäisellä neljänneksellä lähes 2,33 milj. henkilöä, kun se vuotta aikaisemmin oli noin 2,30 milj. matkustajaa. Heidän lukumääränsä oli kasvanut runsaan prosentin ja reilun vuoden kestänyt laskusuunta oli pysähtynyt.

Helsingin satamien matkustajamäärä supistui parisen prosenttia alkuvuodesta viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Heitä oli yhteensä noin 1,69 milj. henkilöä. Vuotta aikaisemmin määrä oli 1,73 milj. matkailijaa.

## HYVINVOINTI

### Lasten kotihoidontuen saajien määrä lähes ennallaan

Lakisääteistä lasten kotihoidon tukea päivähoitomuotona käyttävien määrä oli kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä pääkaupunkiseudulla noin 13 300 perhettä. Tukea saavien perheiden määrä oli lähes sama kuin vuotta aikaisemminkin. Helsingissä lasten kotihoidon tukea sai noin 6 800, Espoossa 3 500, Vantaalla miltei 3 000 ja Kauniaisissa noin 100 perhettä. Helsingissä tukea saavien perheiden määrä laski parisen prosenttia, Espoossa se kasvoi lähes 2 prosenttia ja Vantaalla määrä säilyi käytännöllisesti katsoen ennallaan.

### Toimeentulotuen saajien määrä hieman laskenut

Pääkaupunkiseudulla toimeentulotukea sai tammi–maaliskuussa kuukausikeskiarvojen perusteella lähes 46 000 henkilöä. Heidän määränsä oli laskenut noin prosentin viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Espoossa laskua oli noin 10 prosenttia ja heitä oli lähes 8 000 asukasta. Vantaalla oli lisäystä 7 prosenttia, joten tuen saajia oli noin 8 200 henkilöä. Helsingissä toimeentulotuen saajien määrä oli miltei 30 000 asukasta ja määrä oli säilynyt vuotta aiempaan ajankohtaan verrattuna lähes ennallaan.

### Asumistuen saajien määrä kasvussa pääkaupunkiseudulla

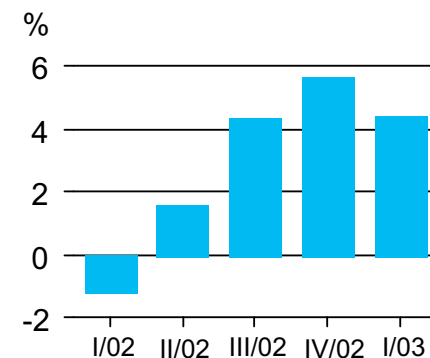
Pääkaupunkiseudulla asumistuen saajien määrä lisääntyi noin 4 prosenttia kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Heitä oli noin 33 700 ja osuus asutokunnista oli lähes 8 prosenttia. Eniten asumistuen saajia oli Helsingissä, jossa heidän

määränsä oli noin 21 400. Espoossa lukumäärä oli hieman yli 5 700 ja Vantaalla lähes 6 500. Eniten asumistuen saajien määrä oli kasvanut Espoossa, miltei 7 prosenttia. Helsingissä ja Vantaalla lisäystä oli noin 4 prosenttia ja heidän osuutensa asutokunnista oli noin 8 prosenttia. Espoossa asumistukea asutokunnista sai lähes 7 prosenttia.

## Kunnallisen velkaneuvonnan uusien asiakkaiden määrä kasvanut

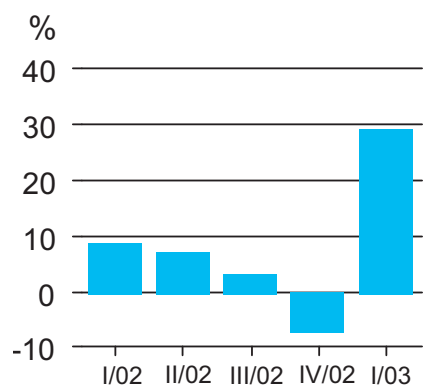
Kunnallisen velkaneuvonnan uusien asiakkaiden määrä Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla oli vähän yli 900 henkilöä (Vantaalla kotitalouksia), joten lisäystä oli noin 30 prosenttia tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Helsingissä velkaneuvonnan uusien asiakkaiden määrä oli miltei 500, Espoossa noin 300. Vantaalla velkaneuvonnan piiriin tuli 150 uutta kotitaloutta.

**Asumistuen saajat pääkaupunkiseudulla, muutos (%) edellisestä vuodesta**



Lähde: Kela

**Velkaneuvonnan asiakkaat Muutos (%) edellisestä vuodesta**



Lähde: Helsinki, Espoo ja Vantaa

## YMPÄRISTÖ

### Ilmanlaatu alkuvuodesta vähintään tyydyttävää, mutta maaliskuussa ajoittain erittäin huonoa

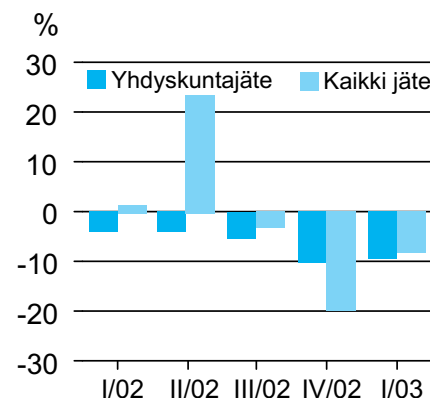
Tammikuu oli ilmanlaadultaan pääkaupunkiseudulla melko tavanomainen YTV:n Ympäristötoimiston tietojen mukaan. Useimpina päivinä ilmanlaatu pysytteli vähintään tyydyttävällä tasolla, erityisesti yöaikaan ilma puhdistui hyväksi. Helmikuussa ilmanlaatu oli jälleen suurimman osan ajasta hyvää tai tyydyttävää. Huonoa ilmanlaatua ei tavattu lainkaan. Tammi- ja helmikuussa ei yksikään ilman epäpuhtautta osoittavista pitoisuuksista ylittänyt ohjearvoaan.

Maaliskuussa pölypitoisuudet nousivat keväiseen tapaan. Hiekoitushiekka ja asfalttipöly alkoivat pölistä ilmaan liikenteen ja tuulen vaikutuksesta. YTV:n Ympäristötoimiston mittausten mukaan ilmanlaatu heikkeni ajoittain jopa erittäin huonoksi, erityisesti vilkasliikenteisissä ympäristöissä. Maaliskuussa hengitettävälle hiukkasille annettu vuorokausiohjearvo ylittyi vilkasliikenteisissä ympäristöissä Töölössä ja Leppävaarassa. Typpidioksidin vuorokausiohjearvo ylittyi vilkasliikenteisessä kaupunkikeskustassa Töölössä sekä aluekeskuksissa Leppävaarassa ja Tikkurilassa.

### Kaatopaikkajätteen määrä supistunut

Ämmässuon kaatopaikalle vastaanotetun jätteen määrä oli kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä noin 130 000 tonnia jätettä. Koko jätteen määrä supistui lähes 8 prosenttia.

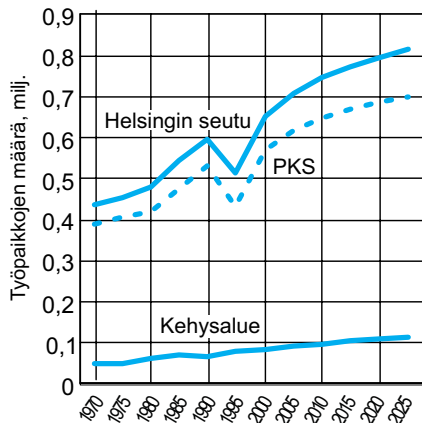
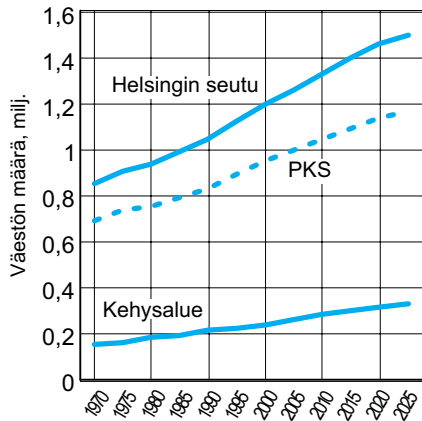
**Ämmässuon kaatopaikalla vastaanotettu jäte, muutos (%) edellisestä vuodesta**



Lähde: YTV

# Helsingin seudun kasvu ja seuturakenteen kehitys vuoteen 2025

Kuvio 1. Helsingin seudun väestö- ja työpaikkamäärän kehitys 1970-2000 sekä kasvuarvio vuoteen 2025



## Väestö- ja työpaikkakasvu

Helsingin seudun väestö kasvaa vuoden 2025 loppuun mennessä 1,5 miljoonaan ja pääkaupunkiseudun väestö 1,17 milj. asukkaaseen. Koko seudun väestö lisääntyy nykytasostaan noin 300 000 henkilöllä. Pääkaupunkiseudun osuus kasvusta on 215 000 henkilöä. Väestön ikärakenne on vuonna 2025 seudulla tuntuvasti vanhentunut, mutta se on silti huomattavasti muuta maata nuorempi.

Työpaikkojen määräksi vuonna 2025 arvioidaan Helsingin seudulla 815 000, josta kasvua on 166 500. Pääkaupunkiseudun työpaikkamäärä on 700 000 ja osuus kasvusta on 133 500 työpaikkaa. Työikäisten osuus vähenee huomattavasti nykyisestä suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle. Helsingin seudulla asuvan työvoiman määrä vuonna 2025 on 777 500 ja pääkaupunkiseudulla 610 000 henkilöä.

## Sukkulointi kasvaa edelleen

Pääkaupunkiseudun rajan ylittävä työmatkaliikenne eli sukulointi on kasvanut nopeasti. Vuoden 2001 alussa pääkaupunkiseudulle töihin sukuloivia oli runsaat 100 000 henkilöä eli lähes viidennes seudulla työssäkäyvistä. Vuoteen 2025 mennessä heidän määränsä arvioidaan kasvavan noin 70 prosenttia. Seudulta ulospäin suuntautuva työmatkaliikenne lähes kaksinkertaistuu nykyisestä 20 000:sta. Helsingin seudun työpaikkaomavaraisuus nousee 6 prosenttiyksikköä nykytasosta ja on 113 prosenttia vuonna 2025. Tämä merkitsee Helsingin seudun ulkopuolelta tulevan sukuloinnin kasvua.

## Asunto- ja toimitilarakentamista tarvitaan runsaasti

Väestön ja työpaikkojen sekä asumisväljyyden kasvu edellyttävät runsaasti uutta rakentamista. Helsingin seudun asuntorakentamistarpeen arvioidaan vuoteen 2025 olevan noin 25 miljoonaa kerrosneliötä, josta pääkaupunkiseudun osuus on 18,5 miljoonaa kerrosneliötä. Asuntojen rakentamistar-

Taulukko 1. Helsingin seudun väestön ja työpaikkojen kasvuarvot

	Väestö kunnittain (vuoden lopussa)				Työpaikat kunnittain (vuoden alussa)			
	2000	2025	Lisäys 2001–2025	%	2000	2025	Lisäys 2001–2025	%
Espoo	213 300	300 000	86 700	41	102 600	145 000	42 400	41
Helsinki	555 500	620 000	64 500	12	372 400	427 000	54 600	15
Vantaa	178 500	240 000	61 500	34	89 200	125 000	35 800	40
Kauniainen	8 500	10 000	1 500	18	2 300	3 000	700	30
PKS yhteensä	955 800	1 170 000	214 200	22	566 500	700 000	133 500	24
Kehysalue*	244 900	330 000	85 100	35	82 000	115 000	33 000	40
Helsingin seutu	1 200 700	1 500 000	299 300	25	648 500	815 000	166 500	26

\* Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Nurmijärvi, Sipoo, Tuusula, Vihti

ve on vuosittain Helsingin seudulla noin 10 000 ja pääkaupunkiseudulla noin 8 000 asuntoa. Asumisväljyys nousee noin 33:sta yli 38 huoneistoneeliön asukasta kohden. Asuinkerrosala kasvaa suhteessa nykykantaaan noin 50 prosenttia.

Toimitilojen rakentamistarpeen arvioidaan olevan Helsingin seudulla noin 12 milj.m<sup>3</sup> ja pääkaupunkiseudulla noin 9,5 miljoonaa kerrosneliötä. Toimipaikkojen väljyyden oletetaan pienenevän hieman ja rakennuskannan poistuman olevan yli kolmasosan uudisrakentamisesta, jolloin toimitilakerrosalan nettokasvu olisi noin 20 prosenttia.

### Väestön ja työpaikkojen tasapaino paranee

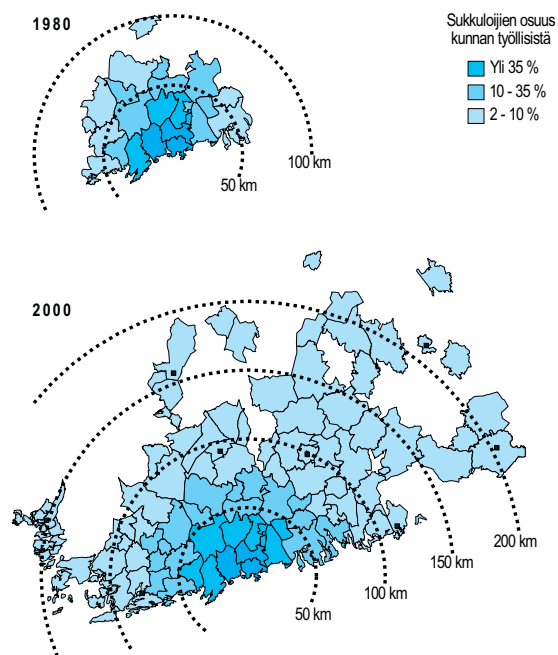
Vaikka yhdyskuntarakenne eheytyy merkittävästi monilla alueilla pääkaupunkiseudun sisällä, ja etenkin Helsingin kantakaupunki kasvaa "sisäänpäin", suuntautuu nopein väesönkasvu tulevaisuudessa seudun reunaosiin.

Väestönkasvu on suhteellisesti lähes kaksi kertaa suurempaa säteittäisten pääliikennesektoreiden ulkopuolella kuin niiden sisällä. Kaikkiaan asukasmäärä lisääntyy pääliikennesektoreiden ulkopuolella noin 83 000:lla, mistä yli puolet on pääkaupunkiseudulla. Kehämäisillä vyöhykkeillä korostuu säteittäisiä vyöhykkeitä selvemmin seudun reunaosien kasvu.

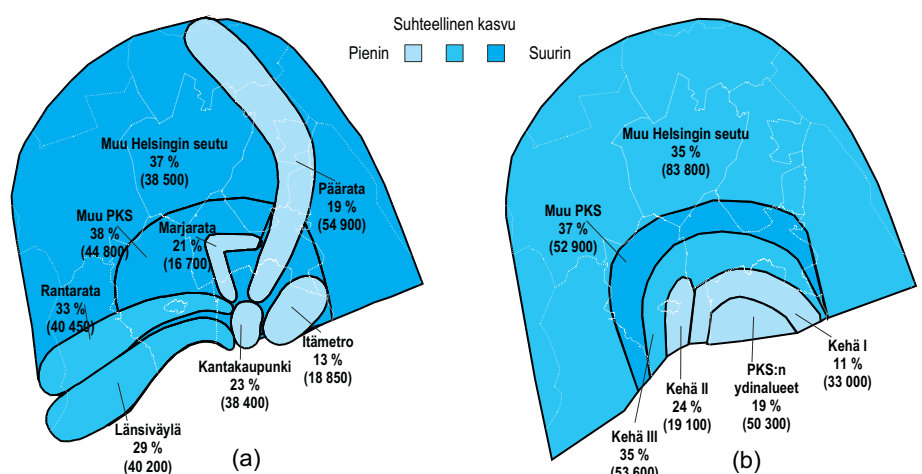
Työpaikkamäärien kasvu jakautuu liikennesektoreittain paljon tasaisemmin kuin väestönkasvu. Työpaikat lisääntyvät tarkasteltavilla sektoreilla noin 20 000–25 000:lla. Vyöhykkeistä korostuu erityisesti Kehä III, jonne sijoittuu peräti neljännes koko seudun työpaikkamäärän nettokasvusta.

Seudun ydinalueiden työpaikkaomavaraisuus tulee edelleen vuoteen 2025 säilymään muita alueita huomattavasti korkeampana, vaikka asunnot ja työpaikat sijoittuvatkin entistä tasaisemmin koko Helsingin seudulle. Tästä huolimatta erityisesti pääradan sektorissa, jossa on vähän työpaikkoja asukasmäärään nähden, ei juuri tapahdu muutoksia nykyiseen verrattuna. Myös seudun reunoilla jää omavaraisuus edelleen heikoksi. Suurinta työpaikkojen arvioitu kasvu suhteessa väestöön on Itämetron sektorissa ja kehäväyliä vaikutusalueilla.

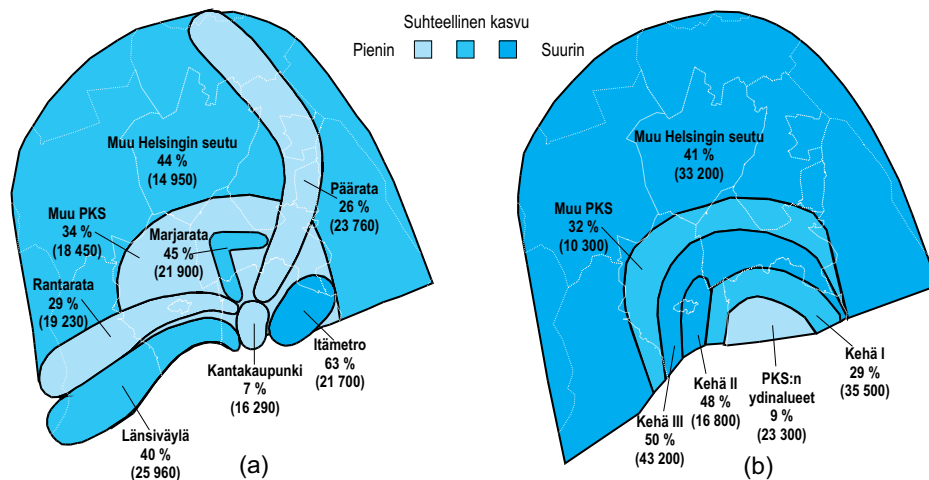
**Kuvio 2. Pääkaupunkiseudun työssäkäyntialueen laajentuminen 1980-2000**



**Kuvio 3. Helsingin seudun väestönkasvu v. 2001–2025 (a) sektoreittain ja (b) vyöhykkeittäin, kasvuprosentti ja kasvun absoluuttinen määrä**



Kuvio 4. Helsingin seudun työpaikkakasvu v. 2001–2025 (a) sektoreittain ja (b) vyöhykkeittäin, kasvuprosentti ja kasvun absoluuttinen määrä



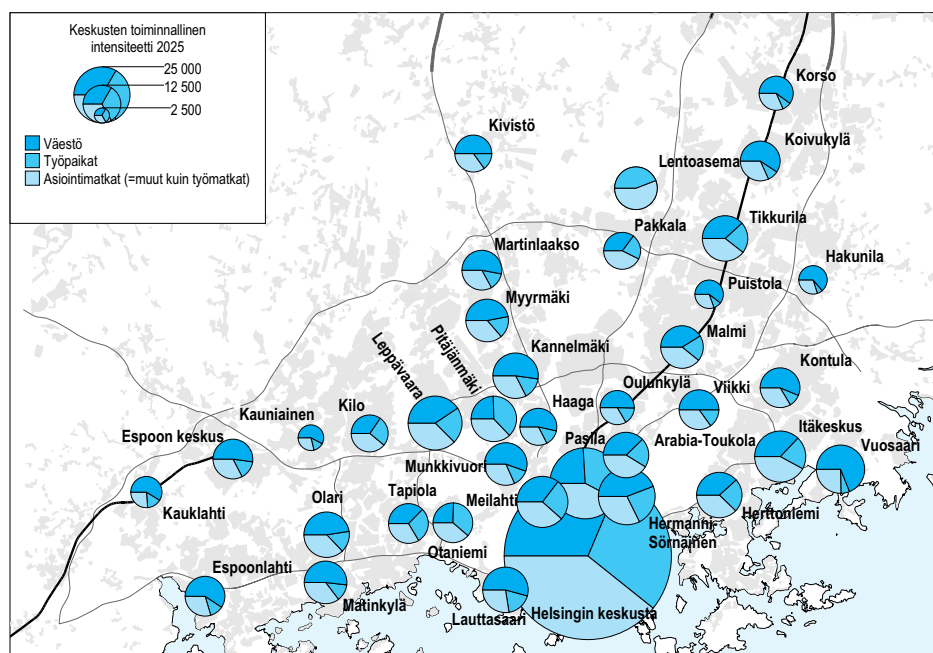
### Keskusverkko vahvistuu ja tasapainottuu

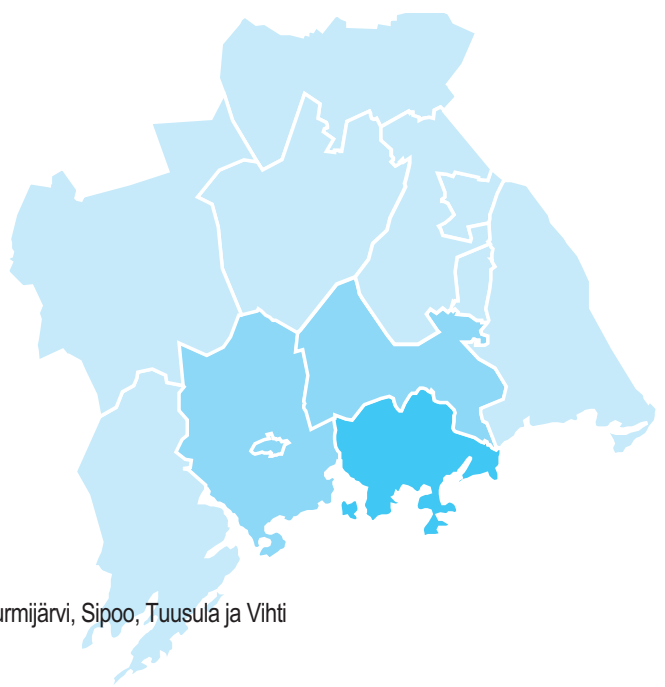
Pääkaupunkiseudun keskusverkko vahvistuu tulevaisuudessa, sillä väestö kasvaa keskusalueilla yhteensä 92 000:lla, mikä on 43 prosenttia koko pääkaupunkiseudun arvioidusta väestönkasvusta. Seudun työpaikkojen kasvusta peräti 63 prosenttia (81 000) ja asiointimatkojen arvioidusta kasvusta 57 prosenttia (342 000) sijoittuu näille keskusalueille. Myös keskusten väliset erot tasoittuvat monen nykytilanteessa vaatimattoman keskuksen kasvaessa.

Lähde: PKS 2025 Pääkaupunkiseudun tulevaisuuskuva, Pääkaupunkiseudun julkaisusarja A 2003:3

Lisätietoja: [www.ytv.fi](http://www.ytv.fi)

Kuvio 5. Pääkaupunkiseudun keskusten toiminnallinen intensiteetti vuonna 2025.





## Aluejako

Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
Kehysalue:	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Nurmijärvi, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Uusimaa:	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat

## Käsitteitä

### Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

### Ilmanlaatuindeksi:

Perustuu ilman epäpuhtauksien (rikkidioksidi, typpidioksidi, häkä, otsoni ja hengitettävä pöly) kuukausittaisiin maksimiarvoihin perustuva indeksi.

### Julkisen liikenteen matkustajat:

Helsingin sisäisen liikenteen matkustajamäärä.

### Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Lähteneet ja saapuneet matkustajat yhteensä.

### Myynti:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten arvonlisäveron alainen myynti.

### Palkkasumma:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten maksama palkkasumma.

### Pääväylien ajoneuvoliikenne:

Keskimääräinen vuorokausiliikenne Kehä I:n ja Kehä II:n välillä kuudella ulosmenoväylällä.

### Rikokset:

Väkivaltarikokset – poliisin tietoon tulleet henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset; Omaisuusrikokset – poliisin tietoon tulleet varkauudet, näpistyksiset, ryöstöt, vahingon teot, moottoriajoneuvon luvattomat käyttöönotot, petokset jne.

### Saldoluku:

Saldoluku suhdanne- ja kuluttajabarometrissä on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien

painotettu erotus. Positiivinen luku kuvaa optimistisia odotuksia.

### Toimistotilojen vuokraindeksi:

Helsingin toimistotilojen uusien vuokrasopimusten perusteella laskettu indeksi.

### Toimitilarakennukset:

Muut kuin asuinrakennukset.

### Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia käyttäen seuraavia tietoja: - Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvoihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus. - Suomi: Kansantalouden neljännesvuositilinpidoon bruttokansantuote kiintein hinnoin (Tietolähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito), lukuun ottamatta tuoreinta neljänestä. Tuorein neljännes on Kaupunkitutkimuksen laatima ennakoarvio.

### Työnvälitystilasto:

Työministeriön tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin. Työvoimatutkimuksen ja työministeriön luvut poikkeavat: työvoimatutkimuksen työttömyysasteet ovat 2–3 prosenttiyksikköä pienempiä.

### Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta.

### Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali. (Ennen vuotta 1996 olevat luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia työvoimatutkimuksen vuoden 1997 uudistuksesta johtuen.)

## HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

Ilmestyy vuonna 2003 viikoilla 10, 23, 36, 49

Toimitus ja julkaisija

Helsingin kaupungin tietokeskus

PL 5520

00099 Helsingin kaupunki

Faksi (09) 169 3200

[www.hel.fi/tietokeskus/tilastoja/suunnat](http://www.hel.fi/tietokeskus/tilastoja/suunnat), [www.ytv.fi](http://www.ytv.fi)

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. (09) 169 3193

[leena.hietaniemi@hel.fi](mailto:leena.hietaniemi@hel.fi)

Tuula Lappalainen, Helsingin kaupungin tietokeskus p. (09) 169 3752

[tuula.lappalainen@hel.fi](mailto:tuula.lappalainen@hel.fi)

Jaana Halonen, YTV, puh. (09) 1561 449

[jaana.halonen@ytv.fi](mailto:jaana.halonen@ytv.fi)

KUSTANTAJAT

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta  
(YTV)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon tieto- ja tutkimuspalvelu

Vantaan tilasto- ja tutkimusyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Helsingin kauppamari